

KJAK

Tríggir flokkar, tríggir partar, trygg semja

Hanna Jensen

Á heysti 2015 skrivaðu Framsókn, Javnaðarflokkurin og Tjóðveldi samgonguskjal og gjørdur mangar dýrabærar semjur, sum landsstýrisfólk flokkana fingtu til uppgávu at útinna. Mangt er eydnast at fáa á mál – sumt við serliga góðum úrsliti, annað í kompromis, men tó sum brúkilig loysn og stig á vegnum. Uppaftur annað fekst ikki í mál, tí aðrar úttanfyri liggjandi støður gjørdur tað ómøguligt.

Tað er hugaligt at skriva samgonguskjal og enn hugaligari at síggja síni politisku børn fara til gongu – sum flokkur og sum einstaklingur. Nevnast kunnu Mennningarætlan fyri sjúkrahúsverkið, Endurskoðan av fólkskúlanum viðvíkjandi lærugreinasamanseting, bygnaði og skipan av skúlaári, Átøk innan kreativar vinnur so sum filmshús og tónleikaútlutningsstova, Ein nógv ment úttanríkstænasta og sendistovuvirksemi - og eg kundi hildið fram.

Eitt av politisku børnunum, sum allir flokkarnir eiga sín virkna lut í, gjøgnum landsstýrisfólk og gjøgnum tingfólk, er trípartasemjan, sum varð kunngjørd og undirskrivað í gjár!

Semjan flokkana millum var - og eg siteri úr samgonguskjalinum: “konjunkturjavnandi politikkur”, “Nýskipaða miðnámsøkið og yrkis-skeiðið, sum vórðu sett í verk í 2013, verða eftirmett”, “Útbúgving-

arpolitikkurin byggir á hugsjónina um lívslanga læru, og farið verður í holt við at fyrireika at seta á stovn vaksnamannaútbúgving”, “Útboðið av kreativum og handaligum útbúgvingum verður økt, herundir yrkisútbúgvingar...”, “Ætlan verður lögð fyri lærlingaøkið”, “Trípartasamstarv skal á ávisum økjum styrkja arbeidsmarknaðin”...og annað kundi verið tikið fram.

Eitt drúgt arbeiði varð sett í gongd á vári í 2016 at fyrireika hesa ætlanina fyri lærlingaøkið. Hetta varð handað landsstýriskvinnuni í september 2018. Allir teir ymisku partarnir á yrkisútbúgvingarøkinum gjørdur nakrar niðurstøður og nøkur tilmæli – og tey eru høvuðsgrundlagið undir semjuni, sum landsstýrið hevur gjørt við handverksmeistarar/Vinnuhúsið og við handverkararfeløgini. Yrkisútbúgvingarráðið var forumið fyri hesum arbeiði, og formaðurin hevur gjørt eitt stórt og munagott arbeiði bæði tá og ikki minst nú í samráðingartíðarskeiðnum frá mars til juni.

Tað áhugaverda er, at samstund-

is sum álit og tilmæli vóru fyrireikað vóru fleiri av okkum tingfólkum sera aktiv at seta okkum inn í avbjóðingarnar á yrkisútbúgvingarøkinum og m.a. vitja EUX tilboð í Danmark fyri at bera okkara metingar av slíkari skipan við inn í tvørpolitiska arbeiðið.

Tá eg tók við sum landsstýriskvinna, hin 14. februar, var fremsta avbjóðing mín, hvat eg hevði veruligan móguleika at fremja, stutta skeiðið, eg fekk á hesum sinni innan útbúgvingar- og granskingarmál. Eg valdi rættiliga skjótt at taka álitid frá september 2018 fram aftur, við tí í hyggju at seta gongd á trípartasamráðingar. Nakað – fyri ikki at siga nógv fyrireikingararbeiði skuldi nú gerast, og ein hópur av embætisfólki frá 4 ráðum hevur seinastu fáu mánaðirnar framleitt tilfar, hevur fyrireikað til samráðingar, hevur fundast saman við landsstýrisfólkum og vinnupørtum. Og alt landstýrið hevur gjørt manngarð um arbeiðið.

Mentamálaráðið, og serliga Yrkisdepilin, við sínum dugnaliga leið-

ara, sum saman við ráðnum varðar av yrkisútbúgvingunum, hava veruliga spent seg fyri at gera endaligar semjur saman við mær sum landsstýriskvinnu - væl stuðlað av løgmanni, landsstýrismanninum í samferðslumálum, sum hevur arbeidsmarknaðarmál, eins og landsstýriskvinnuni í figgjarmálum.

Og hinir báðir partarnir, Handverksmeistarar og Vinnuhúsið øðrumegin, og so Føroya Handverkara-felag og Havnar Handverkara-felag hava hvør í sínum lagi gjørt sama arbeiði innan síni øki. Og tað hevur verið ein gleði at síggja, hvussu álitid millum partarnar vaks, so hvørt sum vit nærkaðust í semjum – hóast klokkan politiskt var fimm minuttir í tólv. Og slíkt gevur áráðið og hug at halda fram við hesum arbeiðshátti, sum eg nú veruliga havi fingið meg roynda við, við stuðli frá øllum teimum omanfyri nevndu pørtunum.

Samstarv, nógv samskipti og vilji frá øllum pørtum førdu okkum á mál. Og semjan er ikki bert allar

tær neyvur broytingarnar í yrkisútbúgvingarskipanini, sum eg við mínum hollu starvsfólkum í skrivandi stund fremji í kunngerð og øðrum fyrireikingum, men eisini eitt lyfti millum partarnar um at samvirka nærri um innihaldið í nýggja støðishálfvarinum, um at viðgera vaksnamannaútbúgvingar, eitt av mínum hjartabørnum í samgonguskjalinum, um kunning, vegleiðing og marknaðarføring av yrkisútbúgvingum – eitt annað av mínum hjartabørnum í samgonguskjalinum, eins og ein hóp av øðrum arbeiði, sum vit MUGU gera í felag!

Hurrá! fyri øllum teimum nógvu fetunum fram móti støðuni, vit hava í dag: eina trípartasemju, hvørs snúningspunkt er yrkisútbúgvingar, og hurrá! fyri tí týðningarmikla endaspurtinum, sum gjørdi mun, tí allir partar vildu tað! Tríggir flokkar, tríggir partar gav úrslitið: Trygg semja!

Takið av 70 ára fráfaringaraldurin hjá tí almenna

Áheitan á Heðin Mortensen, landsstýrismann í arbeidsmarknaðarmálum

Heðin Mortensen, landsstýrismaður í arbeidsmarknaðarmálum, legði hin 7. mars 2019 fyri løgtingið løgtingslógaruppskot nr. 153/2018, ið snýr seg um at banna mismuni og tryggja javnviðgerð á arbeidsmarknaðinum.

Í Degi og Viku hin 11. apríl 2019 boðaði Heðin Mortensen, landsstýrismaður í arbeidsmarknaðarmálum, frá, at landsstýrið vil ikki framhaldandi fremja mismun og tí fór at taka av rundskrivið um 70 ára fráfaringaraldur.

Sagt varð, rundskrivið skuldi strikast, tá løgtingslógaruppskot nr. 153/2018 at banna mismuni og

Bozena Rasmussen og Ingrid Henriksen handaður Heðini Mortensen, landsstýrismanni, áheitanina um at taka av 70 ára fráfaringaraldurin

tryggja javnviðgerð á arbeidsmarknaðinum varð samtykt av løgtinginum.

Hin 24. apríl 2019 boðaðu landsstýrisfólkini Heðin Mortensen og Kristina Háfoss í tíðindaskrivi frá, at rundskrivið um 70 ára fráfaringaraldur hjá landinum skuldi strikast, soleiðis at aldursmismunur ikki kann verða gjørdur á almenna arbeidsmarknaðinum.

Fríggjadagin 3. mai 2019 fór løgtingið í summarfrí. Løgtingslógaruppskotið at banna mismuni og tryggja javnviðgerð á arbeidsmarknaðinum var ikki viðgjørt í løgtinginum, tá farið varð í summarfrí.

Vit, sum hin 2. apríl 2019 lótu Rættarnevnd løgtingsins áheitan við áleið 130 undirskriftum at taka av almenna fráfaringaraldurin, eru púra samd við Heðini Mortensen og

Kristinu Háfoss í, at alneyðugt er, at okkara landsmyndugleikar tryggja, at tey eldru ikki framhaldandi verða fyri mismuni á almenna arbeidsmarknaðinum.

Nú góðar tveir mánaðir seinni, er rundskrivið um 70 ára fráfaringaraldur ikki strikað.

Vil landsstýrið ikki fremja mismun, er einki er til hindurs fyri, at rundskrivið um 70 ára fráfaringaraldur verður strikað!

Vit heita tí staðiliga á Heðin Mortensen, landsstýrismann í arbeidsmarknaðarmálum, um beinanvegin at strika rundskrivið um 70 ára fráfaringaraldur hjá tí almenna, soleiðis at hesin mismunur verður strikaður úttan meira drál.

Tórshavn, hin 24. juni 2019

Ingrid S. Henriksen
Bozena Rasmussen
Thordis Skaalum